

131. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "КЛИМЕНТ ТИМИРЯЗЕВ"

Утвърждавам:
Таня Монева
Директор на 131. СУ

ПРОГРАМНА СИСТЕМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕДУЧИЛИЩНИТЕ ГРУПИ В 131. СУ „КЛИМЕНТ ТИМИРЯЗЕВ“

Програмната система като част от Стратегията за развитие на 131. СУ „Климент Тимирязев“ за IV подготвителна група е разработена на основание чл. 22, ал. 2, т. 1 от ЗПУО и чл. 29, ал. 1 от Наредба № 5 за предучилищното образование от 3 юни от 2016 г.

1. Подходи на педагогическо взаимодействие.

1.1. Хуманно - личностен подход.

Личният опит е в основата на субективния опит – основна функция на Подготвителната група е да се осъзнае и систематизира стихийният опит на детето. Възпитаването и обучението на детето се осъществяват чрез съчетаване на вербалните с игрови, нагледни и практически интерактивни техники. Осигурява се самоактуализацията на индивидуалността – стабилност, присъединяване и приемане, самоуважение и толерантност.

1.2. Игрово - познавателен подход.

Емоционален и психологически подход, като се имат предвид особеностите на сензитивния период в детската възраст.

1.3. Рефлексивен и ценностно - ориентиран подход:

Рефлексията изисква развитие на такива феномени като: самооценка, самоконтрол - саморегулация при решаване на игрови, практически и познавателни задачи. Ученето през целия живот интегрира всички процеси на взаимодействие (формални и неформални),

които развиват детската индивидуалност с цел стимулиране на представи, умения и компетенции. Постмодернистичните концепции в план образование налагат стимулиране на межкултурната рефлексия в европейското образователно пространство.

1.4. Комуникативно-експресивен и креативен подход:

Разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти. Подпомага се индивидуалната експресивност на детето. Акцентира се върху креативните прояви в играта, познанието, общуването. Развиват се комуникативни умения, уменията за самопредставяне и за работа с другите – в диади, малки групи и в екип.

2. Форми на педагогическо взаимодействие

В подготвителна група се използват комплексни ситуационни форми на основата на игровите – комбинирането и динамичните преходи между тях са важни за гарантиране на самостоятелните стратегии, както в обучаващ, познавателен, така и в практически, приложно-продуктивен и приложнохудожествен план. Това се извършва в зависимост от компетенциите,

усъвършенствани чрез ситуационните форми при характерни за целите и съдържанието стратегии в образователните направления.

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите- знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

2.1. Основна форма - педагогическа ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическата ситуация се организира само през учебно време и осигуряват постигане на компетенции, определени от Държавен образователен стандарт за предучилищно образование. В Подготвителните групи към 131. СУ „Климент Тимирязев“ се провеждат основни форми на

педагогическо въздействие по следните Образователни направления:

➤ Български език и литература - Съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.

Образователното направление осигурява на детето:

✓ Овладяване на книжовни форми на български език и на умения за успешно участие в речево общуване, реализирано чрез различни комуникативни форми;

✓ Усвояване на представи, умения и компетенции за успешно ползване на българския език;

✓ Начална ориентация във фонемната, морфологичната и синтактичната страна на българския език като подготовка за начално четене и писане.

- ✓ Осигуряване, уточняване и конкретизиране на впечатления и тяхното споделяне;
- ✓ Стимулиране познавателното развитие, провокиране на искрени и спонтанни емоционални реакции;
- ✓ Мотивиране на търсенето и придобиването на нови сведения чрез разширяване, уточняване и провокиране на опита;
- ✓ Допълване на нагледните представи и компенсиране на липсата на непосредствен опит;
- ✓ Изграждане на планираща и регулираща функция на речта;
- ✓ Изграждане на умения за преходи от общо към частно в нагледен и словесен план.

Практическото овладяване на българския език от децата в предучилищна възраст е основа на общуването. Резултатите от овладяването на езика и развитието на речта правят възможни по-нататъшната реализация и обучението на детето в тази посока.

➤ Математика - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в пет образователни ядра: Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми.

Обучението по математика в предучилищна възраст води до придобиването на първоначални представи за количествените, пространствените и времевите отношения на обектите от заобикалящия детето свят, развива мисленето и паметта и съдейства за повишаване на готовността за училище. Математическата подготовка в подготвителна група е насочена към формиране на елементарни математически представи, съобразени с: психическите особености на детето и развиващото влияние на математическите дейности; възрастовите възможности за осмисляне на основни математически отношения между обекти и явления;

приемствеността в обучението по математика между детската градина и началното училище. Акцентът се поставя върху стимулирането на познавателната активност и усъвършенстването на математическите представи на децата. Затова основни цели на математическата подготовка е да се въведе детето в света на математическите отношения чрез нагледно-практическия му всекидневен опит и на тази основа да се осигурят обобщени начини за систематизирането му.

➤ Околен свят - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.

Образователното направление води до изграждането на предпоставки, които са необходими на детето за успешното му адаптиране и адекватно социално поведение. Базисната социална способност "адаптивност" се осигурява чрез:

- ✓ Гарантиране за всяко дете на комфорт и сигурност в близката социокултурна среда;
- ✓ Подкрепа на личностната автономия и доверието в себе си и света;

- ✓ Възпитаване на адаптивна компетентност и регулиране съобразно нормите, произтичащи от предметната среда и общество;
- ✓ Формиране на социално ориентирани норми за живот в здравословна и културна среда;
- ✓ Стимулиране на толерантност и сътрудничество, на уважение и приемане на културни и национални ценности.

Актуалните проблеми на педагогическото взаимодействие при ориентиране на децата в социалната среда са свързани с преодоляване кризата на нравствените ценности, детската агресивност и агресия, проблемите в общуването и влиянието на неблагоприятните фактори, нарушаващи детското психо-социално благополучие и комфорт.

Педагогическите дейности в ОН " Околен свят " са ориентирани към систематизиране цели, образователно съдържание и педагогически технологии, които възпитават социалната способност "адаптивност", свързана със социалноориентираното поведение. Тя се изгражда чрез усъвършенстването на познавателните стратегии за осъзнаването на личностна идентичност – гледните точки за сходство и контраст с другите – близки и чужди, които са в основата

на новата позиция на детето при прехода за училище. Овладените умения, осигуряващи винаги адекватно ориентиране по емпиричен и рефлексивен път в света, гарантират връзката между индивидуалните потребности на всяко дете с неговите възможности за живот и дейност. Освен от условията на средата, те зависят и от неговите предразположения и насоченост към бъдещата,

привлекателна социална роля "ученик". Цели се в единство стимулиране на преживяванията, овладяването на представи и достъпни понятия, преобразуване на поведенчески механизми към социално-ориентирани норми на поведение, дейност, общуване и комуникация както в обичайна и ежедневна, така и в празнично-творческа среда. Така направлението създава основата не само за опознаване на условия на живот и дейност в средата от възрастни и връстници, а и за ново емоционално-положително и оценъчно отношение към: средствата на собствената ежедневна дейност; лица, продукти, средства и резултати от дейности, типични за близкото му обкръжение; норми на поведение, оценки и състояния, определящи саморегулацията му в социалната и културна среда; ориентиране в общочовешки и национални ценности.

➤ Изобразително изкуство - Чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра: Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.

Изобразително - практическата подготовка на децата в подготвителните групи в 131. СУ „Климент Тимирязев“ тясно свързана с активизирането на сензомоторната, аналитико-познавателната и изобразителнотворческата им дейност. Тя осигурява: целенасочена и комплексна подготовка

за системно обучение в началното училище, свързана с възприемане, осъзнаване и пресъздаване на природната и социална действителност; въвеждане на децата в специфични достъпни понятия на нагледна основа (картина, рисунка и пр.), в основни методи и техники за изобразяване на обекти чрез изразни средства на изобразителното

изкуство. Собствената им изобразителна дейност развива графични умения, необходими за подготовката по четене и писане в първи клас.

Всичко това допринася за стимулиране на положително отношение към изобразителната и други учебни дейности в началното училище.

Основната цел на подготовката по изобразително изкуство е да се осигурят възможности за по-нататъшно развитие на детето чрез усвояване на начални знания, умения и отношения, свързани с изобразителната дейност, детско творчество и предпоставки за естетическа култура в началното училище.

➤ Музика - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност.

Насочването на детето към музикалните дейности в непреднамерен и преднамерен план е продължителен процес, начало на който се поставя, чрез тази програма, в подготвителната група за училище. В резултат на приложението ѝ децата ще усвоят първоначални умения за слушателска практика, ще изявят изпълнителските си възможности, ще научат основни стъпки и движения на характерните и достъпни за тях танци, ще получат първи представи за елементите на музикалната изразност и ще усетят значението на музиката за живота на хората.

➤ Конструирание и технологии - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: Конструирание и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.

Конструктивно – техническите и битови дейности представляват част от общата и специална подготовка за училище. Образователното съдържание е ориентирано основно към конструирание и моделиране, обработка и съединяване на материали, както и грижи за себе си, дома и детската градина. Основната му ориентация е в две посоки. На първо място – развива и подготвя детето за

бъдещата дейност в първи клас, като формира конкретни представи за ред на работа и умения за самостоятелна практическа изява. От друга страна, конструктивно – техническата и битова дейност е среда за прилагането на знания и умения, усвоени в останалите образователни направления в

подготвителната група – социален свят, природен свят, математика, български език и др., като чрез тези дейности се насърчава самоутвърждаването на детето и стремежът му към успех.

Образователната програма предполага организиране на разнообразна и стимулираща среда, която отразява културната общност и интересите на децата.

Това определя образователните параметри и тематичната обособеност на направлението.

➤ Физическа култура - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност,

Физическа дееспособност, Игрова двигателна дейност.

В образователното направление е заложена концепцията за развитието на децата като активни субекти на двигателната дейност. В нея е застъпен стремежът на детската индивидуалност за постигане на резултати в двигателната дейност, което е в основата на самоусъвършенстването и саморазвитието.

Мисията на физическа култура в предучилищната възраст е да осигури развитието на здрави, жизнеспособни, интелигентни, социално отговорни деца.

2.2. Допълнителни форми на педагогическо въздействие.

- Утринна гимнастика;
- Игри - Театрални, Конструктивни, Сюжетно-ролеви, Подвижни, Музикални и др.;
- Занимания по интереси ;
- Празници и развлечения;
- Посещения на театрални постановки, изложби, и др.;
- Разходки сред природата;
- Формиране на битови, здравни, хигиенни и навици;
- Формиране на етични форми на общуване

Ролята на педагогическото взаимодействие чрез комплекса от форми и методи се изразява в превръщането на социалните очаквания на детето в негови индивидуални постижения

2.3. Разпределение на формите на педагогически взаимодействия
Предучилищното образование се организира в учебни години. Учебната година в предучилищното образование започва на 15 септември и завършва на 31 май на следващата календарна година. Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни. Учебната седмица е с продължителност пет

учебни дни и съпада с работната седмица. В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал. 2 от Кодекса на труда обявените почивни дни са неучебни, съответно обявените работни дни са учебни за децата.

Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

В 131. СУ „Климент Тимирязев“ подготовителните групи са с полудневна организация. Тя осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 6 последователни астрономически часа на ден преди обяд през учебната година.

Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането на децата за деня се определят с Правилника за дейността на училището. Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето. В учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното

време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

- условия и време за игра и почивка;
- условия и време за закуска;
- дейности по избор на детето.

Учителят в групата определя редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организира деня на детето в предучилищното образование.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в годишно и седмично разпределение.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е за четвърта група-30 минути.

2.4. Брой педагогически ситуации в съответствие с Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование

Броят на педагогическите ситуации и образователните направления, по които те ще се провеждат са, както следва :

- За четвърта възрастова група (6-годишни) - общ седмичен брой – 17+2 .
- Български език и литература – 3+1
- Математика - 3 + 1
- Околен свят - 2
- Музика - 2
- Изобразително изкуство - 2
- Констриуране и технологии - 2
- Физическа култура – 3

Организация на учебния ден в подготвителните групи в 131. СУ „Климент Тимирязев“

Час от до
8:00 - 08:20 – Прием на децата. ДФ - сутрешно раздвижване, дейност По избор, индивидуална работа и др.
08:20 – 9:00 – закуска ДФ - разговори , игри, ритуали, поздрав и др.
09:00 – 09:30 – Основни форми на педагогическо взаимодействие Педагогически ситуации
09:40 – 10:10 – Основни форми на педагогическо взаимодействие Педагогически ситуации

10:20 – 10:50 – Основни форми на педагогическо взаимодействие Педагогически ситуации
11:00 – 11:30 – Основни форми на педагогическо взаимодействие Педагогически ситуации
11:35 – 12:05 – обяд
12:15 – 12:45 – Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, организирано от детския учител
12:55 – 13:25 – Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, организирано от детския учител
13:30 -14.00 – Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие Дейности по избор

2.5. Проследяване на резултатите от предучилищното образование

- Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователни направления на резултатите
- Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата.
- След изпълнение на дейностите по ал. 1 учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето.
- В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио. В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.
- В 14-дневен срок преди края на учебното време учителят на съответната подготвителна група установява готовността на детето за училище, като отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.
- Училището, издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от подготвителните възрастови групи в края на предучилищното образование.
- Удостоверението за задължително предучилищно образование се издава в срок до 31 май на съответната учебна година и описва готовността на детето за постъпване в първи клас и е в съответствие с очакваните резултати.
- В удостоверението може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие.

➤ Когато здравословното състояние на детето не позволява постъпване в първи клас и в удостоверението са направени препоръки за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие, началото на училищното образование за това дете може да се отложи с една учебна година при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

IX. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите и други институции.

➤ Връзки с родителите

Родителите са участници и партньори в предучилищното образование заедно с децата, учителите, директора и другите педагогически специалисти.

Сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директора и другите педагогически специалисти и родителите създават условия за постигане на целите на учебно-възпитателния процес, както и за формиране на положително отношение към училището и мотивация за учене. Взаимоотношения между семейството и училище трябва да са изградени върху основата на взаимно доверие, разбиране, взаимно уважение, непрекъснат диалог за практическо

реализиране на общите възпитателни цели. Тясното взаимодействие между семейството и училище ще даде възможност за повишаване ефективността на учебно-възпитателния процес. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището, се осъществяват при условия и по ред, определени с Правилника за дейността на училището, чрез:

- Индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
- Родителски срещи;
- Проучване желанията и мненията на родителите;
- Поддържане на родителски кътове с информация за работата в групата и индивидуалните постижения на всяко дете;
- Провеждане на открити моменти;
- Присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование;
- Повишаване на родителската активност чрез участие в дейностите, осъществявани в подготвителните групи и училище;
- Други форми за комуникация.

Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи дейността на училището:

- Срещи с лекари, психолози и специалисти в различни области за отговори на въпроси, поставени от родители;
- Връзки с агенции и други институции с цел търсене на възможности за изяви на деца със заложби в различните видове изкуства.
- Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи дейността на ПГ;
- Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел „Закрила на детето”;
- Регионален център за подкрепа личностното развитие.

Програмната система като част от Стратегията за развитие на Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие за IV-та група е приета с Решение на ПС №18/13.09.2023 г. и утвърдена със Заповед № РД-1842/13.09.2023 г.